

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut**1. Allanguutissatut siunnersuutip siunertaa**

Kommunik aaqqissuuseqqinneq tunngavigalugu, taassumalu malitsigisaanik kommuneqarfiit killeqarfii nutaanngorneranni, qimuttunik qimmeqarfiit siunissami qanoq paasisariaqarnerisa allangortinneqarnissaat pisariaqalersimavoq. Taamattaaq Inatsisartut Ombudsmandianit nalunaaruteqarneq tunngavigalugu qimminik tavaannartunik taarsiiffiginertaqanngitsumik toqoraasarnermi aalajangersakkap erseqqissaatigineqarnissaanut Naalakkersuisut peqqutissaqarsimapput, taamaaliornikkut aalajangersakkap piginnittusaanerup inniminassusia pillugu Inatsisit Tunngaviusut § 73, imm. 1-at maanna malinneqalissalluni. Inatsisit Tunngaviusuni § 73 imm. 1-ip aallaavittut nassataraa, piginnittusaanermut akuliunnermi taarsiissuteqarnissamut pisussaaffiliinermik kinguneqassasoq. Aallaavilli tamanna avaqqunneqarsinnaavoq, navianartorsiortitsisinnaanerup pinngitsoortinnissaa siunertaralugu akuliunneqarpat. Tamanna tunngavigalugu Ombudsmandi isumaqarpoq, inatsisitigut taama inissisimaneq (inatsisartut inatsisaat qanorluunniit oqaasertalerneqaralarpat) taamaallaat taarsiinertaqanngitsumik toqoraaneq pisinnaasoq, qimmit pineqartut qaasullutik qiluttartutut iliorpata, imaluunniit qimmaqatigiillutik ataatsimoornermik peqqutigalugu navianartorsiortitsippata. Tamatuma malitsigisaanik inatsisartut inatsisaata § 9, imm. 3-at allangortinneqarpoq, taamaalilluni aalajangersakkap oqaasertalersorneqarnerani erseqqissumik allassimalluni, qimmit tavaannartut qimmiutilimmut taarsiiffiginertaqanngitsumik taamaallaat toqorarneqarsinnaasut, erseqqissumik allanut navianartorsiortitsippata. Qimmit tuloriaajartarnissaat pillugu malittarisassaq peerneqassaaq, qimmimit tuloriaajarneqarsimasumit kiineqarneq qimmimit tuloriaajarneqarsimangitsumit kiineqarnertut asserluinnaanik navianartuummat. Taamaaliornikkut aamma qulakkeerneqassaaq qimmit ilisimajunnaartinneqarnatik tuloriaajarneqarnermik malitsigisaanik pisariaqanngitsumik naalliutsinneqannginnissaat.

2. Allanguutissatut siunnersuutip imarisai pingaarnerit

Inatsisissatut siunnersuut aqutugalugu inatsisartut inatsisaanni qimuttunik qimmeqarfiit killeqarfii allanguussapput. Manna tikillugu killeqarfiliinermi kommunit killeqarfii aalajangersimasut malinneqarsimapput. Kommuneqarfiilli aaqqissuuteqqinnerinut ilanngullugu kommunit kattussuunnerisa kinguneraat, qimuttunik qimmeqarfiit kommunit killeqarfii tunngavigalugit killeqarfeqarunnaarlutik. Taamaammatt siunnersuutigineqarpoq qimuttunik qimmeqarfiit ima killeqarfilersorneqassasut: Kitaani, Avannaani sumiiffik allorniusap sanimukaartup 66-iata avannaatungaa, kiisalu Tunu tamakkerlugu kujammut Nunap Isuata kangia angullugu allorniusap tukimukaartup kitaatungaani 44-ruat tikillugu.

Inatsisissatut siunnersuummi taamattaaq erseqqissaatigineqarpoq, qimmit tavaannartut piginnittumut taarsiisussaatsineqanngitsumik taamaallaat toqunneqarsinnaasut qimmeq allanut tigussaasumik navianartorsiortitsippat.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip nassatarissavaa qimmip kingertaataanik innarliinissamut inerteqqusiineq qimmip kigutaanut tamanut atuutilissasoq. Tamatuma kingorna tuloriaajaaneq inerteqqutaalissaaq.

Qimmit tuloriaannik napisisarnerup inerteqqutaalernissaa pillugu siunnersuutip saqqummiunneqarneranut pissutaavoq, qimmit tuloriai napineqarsimasut kiisineranni napineqarsimannigitsunit ajoqusiinnginnerusarnerat qularineqarmat. Tamatumani qimmit kigutaasa napinerisa pissusii eqqarsaatigineqarlutik.

Peqqinnissamut nakkutilliisuusup allagaani 17.august 1995-imeersumi tuloressanik napisisarnerup atorunnaarsinneqarnissaa eqqarsarnartoqartippaa, imatut inerniliigami: “Qimmit qimuttut tuloriaannik napisisarnerup attatiinneqarnissaa naammaginartuutippara, qularutissaanngitsumik inuup inuuneranik annaassisinnaammat kiisalu qimmit kiisinerisa ajoqusiinnaaneratt annikillisinneqarsinnaammat.”. (Umasunik illersuineq pillugu inatsisartut inatsisaannut atuuttumut nassuiaatit innersuussutigineqarpoq). Apeqqummut tassunga 24. juni 2008-mi Peqqinnissamut Nakkutilliisoqarfik tusarniaanermut akissummini tuloressanik napisisarnerup inerteqqutaalernissaa pillugu inatsimmut allannguutissatut siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Kiisalu nalunaarusiami (uumasunut nakorsaqaarneq pillugu ilinniarnermik inaarut) februar 2009-imeersumi (“Ilulissani kalaallit qimmiisa qimuttut kigutaannik misissuineq – pingaarnerutillugu kigutinik napisisarnerup kingunerisartagai Susanne Dahlimit aamma Tine Anthony Knudsenimit suliarineqartoq, KU-LIFE, Frederiksberg innersuussutigineqarpoq) misissorneqartuni tamarmiusunit qimmit qimuttut 3/4-ii tuloriaasa napinerisa kingornatigut kigutimikkut ajoquteqalersarnerat paasineqarpoq. Qimmit pinngitsoorneqarsinnaagaluartumik anniartarnerat paasineqarluni.

3. Allannguutissatut siunnersuutip pisortanut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Allannguutissatut siunnersuut naalakkersuisunut tunngatillugu aningaasarsiornikkut aqutsinikkullu kinguneqassanngilaq.

4. Allannguutissatut siunnersuutip inuussutissarsiornermik ingerlataqartunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Allannguutissatut siunnersuut inuussutissarsiornermik ingerlataqartunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkulluunniit kingunerlutsitsissanngilaq.

5. Avatangiisitigut pinngortitamullu kingunerisassat.

Allannguutissatut siunnersuut avatangiisitsigut pinngortitamullu kingunerlutsitsissanngilaq.

6. Allannguutissatut siunnersuutip allaffissornikkut innuttaasunut kingunerisassai.

Allannguutissatut siunnersuut allaffissornikkut innuttaasunut kingunerlutsitsissanngilaq.

7. Allannguutissatut siunnersuutip Naalagaaffeqatigiinnermut aamma Namminersorlutik Oqartussanut sunniutissai.

Allannguutissatut siunnersuut Naalagaaffeqatigiinnerup aamma Namminersorlutik Oqartussat attuumassuteqarnerannut siunniuteqassanngilaq.

8. Pisortanut oqartussaasunut, kattuffinnut il.il. tusarniaaneq

Allannguutissatut siunnersuut makkununga tusarniaassutigineqarsimavoq:

Naalackersuisoqarfiit tamakkerlugit, KANUKOKA, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfik, Kalaallit Nunaanni Politimesteri, Ilisimatusarfik/Universitetet, Pinngortitaleriffik, NUSUKA, K.N.A.P.K., K.N.Q.K., Sulisitsisut Peqatigiiffiat, S.I.K., Kalaallit Nunaanni Takornariaqarnermi Inuussutissarsionermilu siunnersuisooqatigiit, Nunatsinni Advokatit · Grønlandske Advokater, Advokatfirmaet Malling, Damm & - Meinel aamma Tove Søvndahl Pedersen.

Inatsisissatut siunnersuutip aalajangersagaanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit.

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Qimmit qimuttut kiisalu qimmiuteqarneq qitsuuteqarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 30. oktober 1998-imeersumi qimuttunik qimmeqarfiit kommunit killeqarfitoqai malillugit agguarneqarput. Kommunit killeqarfiit nutaat atuutilerneranni kommunit marluk sumiiffimmi siammarsimalissapput, qimuttunik qimmeqarfinnik ilaqarlutik kiisalu sumiiffiit qimuttunik qimmeqarfiunngitsunik ilaqarlutik. Taamaammat qimuttunik qimmeqarfiit nunap sannaa aallaavigalugu killeqarfiit nutaamik Naalackersuisut nassuiaasorsorpaat; Kitaani, Avannaani allorniusap sanimukaartup 66-iata avannaanit, Tunu tamakkerlugu kujammut Nunap Isuata kangianut allorniusat kimmuk tukimukartut 44-ruat angullugu. Sumiiffik tamanna aamma Sermersuarmik ilaqarpoq.

Nr. 2-mut

§ 9 imm. 3 ima oqaasertalersorneqarpoq, qimmit tavaannartut tamarmik piginnittumut taarsinissamik akisussaaffilerneqanngitsumik toqunneqartassasut. Paragraffimi tamanna siunertarinerqarsimanngilaq. Taamaammat ilanngunneqarsimasoq qimmit tavaannartut allanut navianartorsioertitsisut piginnittumut taarsiinissamik akisussaaffilerneqanngitsumik ”taamaallaat” toqunneqarsinnaasut.

Qimmeq tavaannartoq qaasuttutut kalussarpat imaluunniit qimmeqatigiikkaat pangaleqattaarlutik ataatsimoorlutik ulorianartutut pissuseqarpata piginnittumut imaluunniit piginnittunut taarsiinissamik akisussaaffilerneqanngitsumik toqorarneqarsinnaapput. Qimmit eqqissimasutut pissusilersortut imaaliillaannaq toqunneqarsinnaanngillat. Qimmeq qimuttoq kalunnerminit pituussaarsimalluni eqqissimasumilli qimmit pitussimasut akornanni angalappat, piginnittumut taarsiinissamik akisussaaffiliinngitsumik toqunneqarsinnaanngilaq.

Nr. 3-mut

Qimmit tuloriaajartarnissaat pillugu malittarisassaq qimmit qaammatit arfinillit sinnerlugit utoqqaassusillit pitunneqartarnissaat pillugu malittarisassap atuutilinnginneranili eqqunneqarpoq. Malittarisassaq innuttaasut illersorniarlugit atuutsinneqalerpoq, qimmit inersimasut iluarisaminnik angalasinnaagallarmata. Maanna inatsisaasumi § 9, imm. 1-imi aalajangerneqarpoq qimmit qaammatit arfinillit sinnerlugit utoqqaassusillit pitussimasussaasut, qimmillu inersimasut iluarisaminnik angalaannarsinnaajunnaarlutik.

Nr. 4-mut

Inatsimmi maanna atuuttumi taamaallaat qimmit kingertaataajarnissaat inerteqqutaavoq (qimmit erlippaavisa innarlerneqarnissaat inerteqqutaavoq). Tuloriaajaasarneq pillugu malittarisassat atorunnaarsinneqarnerisigut kigutit sorliit innarlerneqannginnissaat erseqqissaatigisallugu pisariaarutissaaq. Siunissami kigutit tamaasa innarlernissaat inerteqqutaalissaaq.

Nr. 5-imut

Inatsisilioriaaseq peqqutigalugu “Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisorta qarfik, Uumasunut Nakorsaqarfiup Immikkoortorta qarfik” allanngortinneqassaaq, allassimassalluni ”Naalakkersuisut”, Uumasunut Nakorsaqarfiup Immikkoortortaata akisussaaffiit assigiinngitsut akornanni nuussinnaaneranut Naalakkersuisut periarfissaqarmata. Taamaalilluni inatsimmi akisussaaffeqarfiup aalajangersimasup taaguutaanik imaqartinnissaa siunertaqassanngilaq.

Nr. 6-imut

§ 10, stk. 3 atorunnaarsinneqarneranut inatsimmut tassunga innersuussiineq inatsimmi iliuussisatut peqqussutaasoq taamaalilluni peerneqarpoq.

Nr. 7-imut

Immikkoortoq siunnerfilerneqarpoq oqaatsitigut qallunaatut najoqqutassat Inatsisartut Siulittaasoqarfianit Naalakkersuisunillu aalajangerneqartut naapertorlugit Oqaasileriffik aammalu Dansk Sprognævn taaguutinik nutaanik isumasioreernerisigut.

§ 2-mut

Inatsisartut inatsisaat 1. januar 2011-mi atortuulersinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.